

## LAKIALOITE 102/2007 vp

### Laki lapsilisälain 7 ja 21 §:n muuttamisesta

#### *Eduskunnalle*

#### ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan yhdestä tai useammasta lapsesta maksettavan lapsilisän korottamista 10 eurolla kuukaudessa eikä vain, niin kuin hallitus esitti, yksinhuoltajan korotuksen korottamista. Yksinhuoltajalle, jolla on yksi lap-

si, korotus olisi siten yhteensä 20 euroa kuukaudessa.

Lapsilisän arvon säilymisen takaamiseksi ehdotamme, että lapsilisä sidottaisiin myös kansaneläkeindeksiin.

#### PERUSTELUT

Lapsilisä toimii tulontasauksena lapsiperheiden ja lapsettomien kotitalouksien välillä. Lapsilisää maksetaan perheelle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi, ja se on lapsikohmainen, kaikille lapsiperheille maksettava etuus.

Lapsilisää on korotettu viimeksi vuoden 2004 alusta. Tuolloin ensimmäisestä lapsilisään oikeuttavasta lapsesta maksettavan lapsilisän määrä korotettiin 90 eurosta nykyiseen 100 euroon kalenterikuukaudessa. Lisäksi lapsilisän yksinhuoltajakorotusta nostettiin silloin 33,60 eurosta nykyiseen 36,60 euroon lasta kohti kuukaudessa.

Hallituksen esityksessä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta (HE 75/2007 vp) ehdotettiin vain yksinhuoltajakorotuksen korottamista vuoden 2007 alusta. Korotuksen suuruus olisi 10 euroa, eli yksinhuoltajakorotus nousisi 36,60 eurosta kuukaudessa 46,60 euroon.

Katsomme, että korotuksen tulisi koskea myös varsinaista lapsilisää sekä useammasta

lapsesta maksettavaa lapsilisää, jolloin lapsilisää korotettaisiin seuraavasti:

| Euroa/kk | Nyt    | Lakialoite |
|----------|--------|------------|
| 1. lapsi | 100    | 110        |
| 2. lapsi | 110,50 | 120,50     |
| 3. lapsi | 131    | 141        |
| 4. lapsi | 151,50 | 161,50     |
| seuraava | 172    | 182        |

Lapsilisien arvon säilyttämiseksi ehdotamme, että lapsilisät sidottaisiin indeksiin. Lapsilisälain 21 §:ssä on valtuus hallitukselle korottaa lapsilisää indeksiperusteisesti, mutta sillä ei ole ollut käytännön merkitystä. Ehdotamme sen korvattavaksi säännöksellä, jossa lapsilisää korotettaisiin automaattisesti kansaneläkeindeksin mukaisesti.

Vuoden 2004 lapsilisän korotus ei hyödyttänyt kaikkein pienituloisimpia eli yksinhuoltajia.

Hallituksen ehdottama yksinhuoltajakorotuksen nostaminen ei myöskään koidu kaikkein pienituloisimpien perheiden lasten hyödyksi. Tällaisia lapsia lienee tällä hetkellä 40 000, ellei enemmänkin.

Eräissä maissa lapsiperheitä tuetaan verovähennyksin. Sillä tavoin samalla tulee otetuksi huomioon lapsiperheen ja lapsettoman vastaavassa asemassa olevan perheen erilainen veronmaksukyky.

Suomalaisessa järjestelmässä oli aluksi käytössä rinnakkain sekä lapsilisä että verovähennys. Kuitenkin 1990-luvun alussa verovähennyksistä luovuttiin ja vastaavasti lapsilisää korotettiin.

Perheen tuloista riippumaton lapsilisä on oikeudenmukaisempi kuin verovähennys, sillä se veroprogression käänteisen vaikutuksen ansiosista hyödyttäisi eniten hyvätuloisia eivätkä veroa maksamattomat luonnollisestikaan hyödy verovähennyksistä.

Joskus on julkisuudessa ehdotettu, että lapsilisää ei maksettaisi lainkaan "hyvätuloisille". Tähän ei ole syytä mennä seuraavista syistä:

— lapsilisällä tasoitetaan kustannuseroja lapsiperheiden ja vastaavassa asemassa olevien

lapsettomien perheiden välillä, kun taas verotuksella tasoitetaan tuloeroja ja otetaan huomioon erilainen veronmaksukyky,

— vaikka lapsilisä tehtäisiinkin asteittain väheneväksi, olisi vaikea välttää tilannetta, jossa lapsilisän väheneminen leikkaisi voimakkaasti lapsiperheen tulojen nousua, tai sitten lapsilisän pieneneminen tulisi aloittaa sangen tavallisista tuloista,

— tulojen vaihtelun takia saattaisi syntyä takaisinperintätilanteita, mikä lisäisi hallinnollisia kustannuksia,

— eräistä muista järjestelmistä voidaan havaita, että vuosikymmenien mittaan tuloeroilla on taipumus jäädä jälkeen ansiokehityksestä, jolloin yhä useampi jäisi lapsilisää vaille,

— lapsiperheet ovat vain hyvin harvoin hyvätuloisia, jolloin syntyvä säästö jäisi vähäiseksi eikä välttämättä riittäisi kattamaan tulositonnaisuudesta aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraava lakiehdotuksen:*

## Laki

### lapsilisälain 7 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 7 ja 21 §, sellaisena kuin niistä on 7 § laissa 1226/2003, seuraavasti:

#### 7 §

##### *Lapsilisän määrä*

Lapsilisä on lasta kohden 110 euroa kalenterikuukaudessa.

Jos 6 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä on oikeus nostaa lapsilisää useammasta kuin yhdestä lapsesta, lapsilisän määrä on toisesta lapsesta 120,50 euroa, kolmannesta lapsesta 141 euroa, neljännessä lapsesta 161,50 euroa ja jokaisesta

seuraavasta lapsesta 182 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä maksetaan korotettuna 46,60 eurolla kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajalla tässä laissa tarkoitetaan lapsilisän nostamiseen oikeutettua henkilöä, joka ei lapsilisän maksukuukauden alkaessa ole avioliitossa tai joka ennen maksukuukauden alkua on muuttanut puolisostaan erilleen yhteiselämän lopettamiseksi. Yksinhuoltajana ei kuitenkaan pi-

detä henkilöä, joka avioliittoa solmimatta jatkuvasti elää yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa toisen henkilön kanssa.

Jos lapsi on 11 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla laitos- tai perhehoidossa ja lapsilisä maksetaan kunnalle taikka jos lapsilisä 12 §:n 1 momentin nojalla maksetaan lapselle itselleen, lapsilisä on 110 euroa kalenterikuukaudessa. Yksinhuoltajan lapsesta lapsilisä kuitenkin maksetaan korotettuna 46,60 eurolla kalenterikuukaudessa.

21 §

*Lapsilisän indeksitarkistus*

Tämän lain 7 §:ssä säädettyjä lapsilisän määriä tarkistetaan vuosittain siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 2007

Erkki Virtanen /vas  
Minna Sirnö /vas  
Mikko Kuoppa /vas  
Matti Kangas /vas  
Matti Kauppila /vas  
Markus Mustajärvi /vas

Annika Lapintie /vas  
Pentti Tiusanen /vas  
Paavo Arhinmäki /vas  
Jyrki Yrttiaho /vas  
Veijo Puhjo /vas